

## HØRING AV KOMMUNEDELPLAN KULTURMINNER OG KULTURMILJØ FOR TYNSET KOMMUNE

**Arkiv:** 143

**Arkivsaksnr.:** 23/1047

**Saksbehandler:**

Mariann Totlund

### **Kortversjon av saken:**

Et planutkast av revidert Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer i Tynset kommune med handlingsprogram er klar for utsending på høring og legges ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 15. juni 2023.

Etter høringsperioden vil kommunedelplanen legges fram for endelig behandling i kommunestyret høsten 2023.

### **Vedlegg**

Vedlegg 1: Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer med handlingsprogram

### **Andre dokumenter i saken**

Sak 22/1273 Revidering av Tynset kommunes kulturminneplan- utvalg av objekter

Sak 20/1644 Kulturminneplan for Alvdal og Tynset kommuner- søknad finansiering

### **Melding om vedtak sendes til:**

Riksantikvaren, Postboks 1483 Vika 0116 OSLO

Statsforvalteren I Innlandet, Postboks 987 2604 LILLEHAMMER

Innlandet Fylkeskommune, Postboks 4404 Bedriftssenteret 2325 HAMAR

Statens Vegvesen, Postboks 1010 2605 LILLEHAMMER

Anno Museum AS, Postboks 117 Søbakken 2401 ELVERUM

Bane Nor SF, Postboks 4350 2308 HAMAR

Norsk Kulturminnefond, Bergmannsgata 17 7374 RØROS

### **Saksopplysninger**

Miljø- og klimadepartementet, Riksantikvaren og fylkeskommunen har en pågående satsning for å styrke kommunal kulturminnekompetanse. Siden 2013 har Hedmark (nå Innlandet) fylkeskommune, som regional myndighet for kulturminnevern, tatt ansvar for koordinering av den nasjonale satsningen. Denne satsningen skal blant annet munne ut i at kommunene får utarbeidet egne kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljø.

Tynset fikk sin første kulturminneplan i 2017, da sammen med Alvdal. Denne revideringen (2022), er utarbeidet som et eget dokument for Tynset.

I tidligere plan, og i denne revideringens planprosess, er svært mange objekter blitt omtalt. Alt innkommet materiale blir tatt vare på i kommunens arkiv. I selve planen er det et utvalg som er tatt med. Utvalget er gjort ut fra dialog i arbeidsgruppa, metoder omtalt i kapittel 2.6, og i henhold til de temaområdene/kapitlene som planen omfatter.

**Hovedformålet** med kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø er å øke kunnskapen om lokale kulturminner, og gi et godt grunnlag for en helhetlig kulturminneforvaltning. En kulturminneplan kan også være et godt redskap for å formidle verdien av kulturminner, og øke kunnskapen om vår historie og utvikling.

**Videre har planen følgende formål:**

- Gjennomgå og omorganisere gjeldende kulturminneplan.
- Tydeliggjøre kulturminner som en ressurs i samfunnsutviklinga. Bidra til at den fysiske kulturarven blir en premiss - og ressurs for framtidig bruk og utvikling av landskap, arealer, bygninger og anlegg.
- Øke bevisstheten om kulturminner som identitetsskapere.
- Synliggjøre og bruke kunnskap om kulturarv i sammenheng med reiseliv og annen næringsaktivitet.
- Synliggjøre verdien av lokale kulturminner, og øke kunnskapen om hvordan de kan forvaltes, både av offentlige og private.
- Prioritere hvor man skal bruke ressurser på vern.

Kulturminneplanen har fått en tematisk inndeling (ikke geografisk inndeling). Dette skyldes i hovedsak at kulturminnene også kategoriseres på denne måten i den øvrige kulturminneforvaltningen på regionalt og nasjonalt nivå.

Under hvert tema er det gjort et utvalg av kulturminner som er ønskelig å framheve. Mange av disse har, jfr. plan- og bygningsloven, fått en hensynssone i kommunedelplanen med tilhørende bestemmelser og retningslinjer. Dette gir rammer for hvordan de skal forvaltes.

Kommunedelplan for kulturminner- og kulturmiljø 2023-2035 har tre innledende kapitler:

1. De verdifulle kulturminnene
2. Bakgrunn og formål
3. Kulturminnevern

Planen er videre inndelt i kapitler med følgende hovedtemaer:

4. De tidlige tider
5. Samiske kulturminner
6. De reisende
7. Landbruk og utmarksnæring
8. Bebyggelse og bygningsmiljø
9. Kommunikasjon og samferdsel
10. Industrielle kulturminner
11. Forsvar og krig

Under hvert tema er det gjort et utvalg av kulturminner som det er ønskelig å framheve. Mange av disse har, jfr. plan- og bygningsloven, fått en hensynssone i kommunedelplanen med tilhørende bestemmelser og retningslinjer. Dette gir rammer for hvordan de skal forvaltes.

***Arbeidsgruppe;***

Kommunedelplanen er utarbeidet av Feste NordØst AS ved Anja Øren Ryen og Gunhild Ryen i samarbeid med en arbeidsgruppe fra administrasjon bestående av; Mariann Totlund (landbruk), Toril Eva Steien (Byggesak), Bersvend Salbu (ANNO museum) og Beate Hjertager (kultur)

***Videre framdriftsplan:***

Høringsperiode: 21/4-15/6

Åpent møte; mai  
Behandling av høringsinnspill; juni/juli  
Politisk behandling; august/september

### **Saksvurdering**

Kommunedelplanen er kommunens oversikt over viktige kulturminner og kulturmiljøer og inneholder en plan for forvaltningen av disse. Planen skal gi kunnskap om fortida og avklare hvilke kulturminner vi vil ta vare på i framtida, og gi et bidrag til å sikre en god kulturminneforvaltning i Tynset.

Kommunedelplanen har et tilhørende handlingsprogram med prioriterte tiltak med ansvarlig enhet for perioden 2023-2026 (se side 129).

Utkast til kommunedelplan med handlingsplan er planlagt å legges ut på offentlig høring etter vedtak i kommunestyre om å legge planen ut på høring, planlagt høringsperioden 21.06. – 15.06.2023.

### **Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø**

Kommunedelplanen vil være med å bidra til å gi kunnskap og ta vare på kulturmiljøer og kulturminner som vil bidra positivt for klima og miljø. Forvaltning av seterområdene i Tynset kommune gjennom å ta hensyn og stimulere til aktiv setring og dyr på beite vil være et godt eksempel her, som bidrar positivt for både klima og miljø.

### **Råd og utvalg**

Råd og utvalg oppfordres til å drøfte kulturminneplanen med tilhørende handlingsprogram i høringsperioden.

### **Kommunedirektørens innstilling:**

Tynset kommunestyre vedtar at kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2023–2035 for Tynset kommune, med tilhørende handlingsprogram, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 5-2. Høringsfristen er satt til 15. juni 2023.